

Taraldlien gård i Fyresdal

Taraldlien gård ligger rett under den bratte heia med storskogen rundt seg og heilandskapet og skog bakom. Om gårdens plassering kan man trygt si: «Bakom synger skogene»

Gården ligger der så naturlig som en del av landskapet at det er vanskelig å kunne tenke seg området uten.

Men så er da også gården gammel. Gården og en av slektens første eiere er omtalt i et skinnbrev fra 1459, på gammalnorsk.

Den store hovedbygningen har sin brunbarkede tømmerfasade mot øst, mot soloppgangen. Og rett før solen stiger opp over heia i øst, på den andre siden av elva, blir hele Taraldlien farget i soloppgangs-rødt som snart går over i soloppgangs-gull, idet solen kommer frem bakom heia.

Ofte om vinteren har skogens trær snø på sine grener akkurat som på jorden og marka ligger snøen -

men snøen gjør bare soloppgangen mot Taraldlien bare enda vakrere, der både gårdens bygninger, snødekte jorder og ikke minst en snøtung skog, som forgylles av morgenlyset fremstår i en skjønnhet som man må til eventyrene for å finne maken.

Ekstra markant er den bratte heia bakom gården, og gjør eventyrstemningen bare enda mer til å ta og føle på.

Inne i gårdens låve og fjøs holder sauene til vinterstid, i en behagelig temperatur og får omsorgsfullt stell av gårdens eiere og medhjelpere. Etter den kaldeste vinter har sluppet taket og det begynner å dryppe fra takene, blir det mer enn tydelig på mange av søyene, at de bærer vårens nye liv i kroppen: Det nærmer seg lammingen.

Og så mens vårløsningen tar fart der ute så bekkene renner friskt og snøen smelter fort, begynner lammingen der inne.

Så skjer det; lammingen begynner og omsorgsfulle mennesker med familien på gården i spissen, hjelper til i lammingen, døgnet rundt.

Imens veller våren frem som en levende og livfull flodbølge gjennom landskapet; Gresset blir bare grønnere og skjønnere som bare vårens gress er. Samtidig brister knoppene på løvtrærne, og blant de første er bjerketrærne som snart står i et nydelige «Håpet-er-lysegrønt» løv.

Det klukker av små og store bekker som renner gjennom landskapet med sin umiskjennelige godlyd, som en vannets grunnakkord til all den nydelige fuglesangen fra nær sagt hvert et tre.

Og ut i dette vårens og livets eventyr slippes sauene ut, og blant dem søyene med sine nydelige små lam. De er en viktig del av vårens vakre eventyr på Taraldlien.

Våren modnes fort mot forsommer, og lammene vokser til. Bjerkene er ikke fullt så lysegrønne. De har fått en litt mer moden grønn tone i sitt løvverk, - og får nå en fornyet skjønnhet som står til forsommerens betagende vakre markblomster.

Bekken klukker noe mindre, for vårløsningen er nesten over, - men fuglene synger fremdeles – i det sauene fraktes av gårde. Nå er det heiene og fjellene som venter dem der borte mot Setesdalen, nærmere bestemt i Fyresdals vestheier.

Og så er transporten fremme ved Øyarvatn, - på vestsiden av Fyresvatnet.

Nå skal hele saueflokken følges til enda bedre beite med enda flere valgmuligheter av spiselig grøde enn hjemme på gården, - og enda større frihet, for nå skal de ut i et beiteområde på 65.000 mål, inngjerdet dels av gjerder av ulikt slag og vannspeil.

Etter som sauene og folket som går med for å lede an, kommer lenger innover og høyere opp, er det som å gå inn i våren på nytt, og i det de passerer 600 m over havet, er det nesten tidlig vår, igjen, - med lyse-lysegrønt løvverk på fjellbjørka, lysegrønt gress

innimellom, og en mengde vekster og urter som er i ferd med å vise seg.

Og mellom stein og revner i berget titter de ørsmå, men utrolig vakre fjellblomstene frem.

Her går sauene og lammene og det ser ut som de gleder seg over livet og friheten.

Her spiser de det de vil, og det er en stor variasjon av nærende vekster og urter.

Fremover kan de se bølgende landskap der den mer vanlige skogsvegetasjonen avtar til fordel for heienes og mer høyfjellets landskap, etter som de går innover og oppover i landskapet, -

- Og snart er noen av sauene på rundt 1000 meters høyde over havet.

Et landskap av tjern og vann og myrer, bekker og elvefar, berg og høyder som også gir rikelig rom for en vegetasjon i alle grønnfarger, åpenbarer seg både for tobente og firbente øyne.

Nå er de der i sauenes sommerferieland, der luften og vannet er like klart og friskt, fjernt fra enhver forurensing.

Mot kveld finner sauer og lam seg gode plasser til å legge seg ned for å nyte aftensolens fortryllende skinn over fjell og heier. Og der får de sin ro i høysommerens lyse netter.

Med morgensolens oppgang over heiene i Nordøst, våkner landskap og sauene til en ny dag, der sauene males i soloppgangs gull og rødt hver morgen solen bryter frem over horisonten.

Og hele landskapet males i gull, -vannene er som speil som speiler himmelgullet for sine fribente venner.

Og siden det var litt kjølig under natten, glitrer nå duggen på gress og vekster i sollyset som små dråper med hver sin regnbue i.

Det er morgen og en ny dag står for døren i sauenes ferieland.

Tiden går.

Sommeren heller, og lyngen tar til å blomstre, og snart står lyngbevokste heier i et rosa-fiolett skjær.

Sauene er blitt større nå, mye større, særlig årets lam. Det ser nesten ut som de gleder seg over den store bevegelsesfriheten de har i sitt store område med også store høydeforskjeller fra rundt 600 til rundt 1000 meter over havet.

All den gode mat, all den gode mosjon, ja alt, med allnaturen der, gir sauene alt for velvære og sunnhet.

Høsten og vinteren kommer tidligere på heia enn nede i bygda. Og det er tid å få sauene hjem til gården og beite

der, nå som gresset er slått og før sikret for vinteren fra gressmarkene.

Og dermed er den store sauesankingen i gang på heia.

Her er det godt å få hjelp av flere, for området er stort og slett ikke alltid oversiktlig, så det er mange steder sauene kan ha tatt veien, bakom heier, nede i små daler, innimellom trærne der i dalsenkningene, eller høyt oppe på en topp.

Men det er en fantastisk tid, med livet ute i heia, særlig når høsten viser seg fra sin beste side, - da kan man godt bruke dagevis i den rene naturen med den gode friske luften og krystallklare vannet.

Når så sauene er samlet i en samlehage der oppe i en uke, blir alle drevet ned fra heia til Fardal. Her blir de delt mellom alle eierne og hver til sitt venter transporten som skal transportere dem hjem til gården og gressmarkene omkring.

Og så med ett er de der, på beiteland, - og nå er det kommet nytt godt og saftig gress frem der bonden tidligere slo gresset til vinter-før.